

"Canavar bir hayvana karşı kendini zaif göstermek, onu hücuma teşcî ettiği gibi, canavar vicdanı taşıyanlara karşı dahi dalkavukluk etmekle zaaf göstermek, onları tecâvüze sevk eder..." izah eder misiniz?

Dalkavukluk ve tabasbus ayrı şey, müsbet ve mutedil hareket etmek ayrı şeydir. **Dalkavukluk**, o vicdansızlara yaranmak için yağcılık yapmak ya da her denilene boyun eğmek demektir. Zalimlere boyun eğmemenin birçok yolu ve şekli vardır. Onlara karşı izzetli ve vakarlı olmak da bir boyun eğmemektir. Onların hakaretine vakarla cevap vermek gerekir, aynı ile mukabele etmek gerekmiyor.

Müsbet ve mutedil hareket etmek muktezayı hale münasip hareket etmek demektir. Zillet içinde olmak veya haksızlık karşısında mûnis olmak, müsbet hareket etmek değildir. Halin muktezası ne ise ona uygun bir tavır almak müsbet hareketin en temel esasıdır. Mesela vatan işgal edilmiş, kılıçlar kuşanılmışsa, bu hale en mutabık ve müsbet cevap vermek ancak cihad ile olur. Yoksa ben şiddete ve kavgaya karşıyım diyerek cihadı terk etmek müsbet değil, menfi bir davranış olur. **Barış halinde de silahlı cihada başvurmak müsbet değil, menfi hareket olur.**

Dâhilde, şiddet ve fitne ayet ve hadislerle men edilmiştir. Devleti idare edenler ne kadar zalim ve menfi de olsa, ekser masumların istirahatı ve asayişin temini için bazı şahsî haklardan feragat etmek ve toplumu felakete sürüklememek için müsbet hareket etmek gerekir. Yoksa "Ben haklıyım kimseye boyun eğmem" deyip tahrikkarane hareket etmek müsbet hareket değildir. Nice büyük İslam âlimleri ve kahramanları sırf cemaatin selameti için zalim sultanların raiyetinde kalabilmiştir. Bu tarz hareket onları zelil yapmaz, aksine feragat sahibi yapar.

Mesela, İmam-ı Azam Hazretleri hem Emeviler hem de Abbasiler zamanında halifelerin kadılık tekliflerini reddetti. Bu reddin sebebi, onların zulümlerine destek olmakla Allah'a asi olma endişesiydi. Bu endişe için hayatı pahasına onların tekliflerini kabul etmedi. Ve Mansur zamanında zulmen atıldığı hapisanede şehit oldu. Kendisine yapılan bütün baskı ve işkencelere karşı hiçbir zaman Müslümanları devlete isyana teşvik etmedi, aksine onları teskin için büyük gayret gösterdi. Hâlbuki İmam-ı Azam dileseydi, bütün Müslümanları bir anda ayaklandırabilirdi. Fakat o velev bir masumun dahi olsa kanını dökmek için, bu işkencelere sabır ile tahammül etti.

Bütün müçtehidler, mücedditler ve diğer İslam âlimleri itaat etmemekle isyan etmeyi birbirinden tamamen ayrı mütalaa etmişler, Allah'ın emrine muhalif durumlarda hiç kimseye itaat etmemişlerdir. Bununla beraber kat'iyen isyana teşebbüs yahut teşvik de etmemişlerdir. Bilakis mü'minleri isyandan menetmek

hususunda gayret ve himmetlerini esirgememiş ve bu vadide bütün Müslümanlara, hâlleriyle numune olmuşlardır. İslam tarihi bunun misalleriyle doludur.

Üstad Hazretlerinin müsbet hareket tarzı, hem iman hizmetinin selameti için hem de dâhilde fitne ve fesada geçit vermemek içindir. Ayrıca Üstad Hazretleri müsbet hareket şemsiyesi altında sivil itaatsizlik metodu ile o zalimlere karşı asla boyun eğmemiştir.

Hazret-i Osman'ın (ra) şehid edildiği fitne ortamında Hazret-i Ali (ra) Efendimizin, dâhilde fitne çıkmaması için birtakım fesatçılara sert bir müdahalede bulunmaması meseleye ışık tutar mahiyettedir. Yoksa yeri ve zamanı geldiğinde, o fitnecileri ve zalimleri çok şiddetli bir şekilde cezalandırmıştır. Öyle ise müsbet hareket etmeyi bir halin tavrına hapsetmek yanlış olur. Müsbet hareket her halin muktezasına uygun hareket etmektir.

Mü'minler bir zulüm ve haksızlığı düzeltme hususunda güçleri yetmiyor ya da bir fitne çıkma durumu olduğu zaman şu ayetin terbiyesi ile hareket ederler:

"O kullar, yalan şahitlik etmezler. Boş söz ve işlere rastladıklarında, vakarla oradan geçip giderler." (Furkan, 25/72)

Bu mânayı kibirli ve bencillere de tatbik edebiliriz. Yani bu tiplere karşı vakur ve mutedil durmalıyız. Şayet mevki ve gücü ziyade ise, **vakarla oradan geçip gitmeliyiz.** Niza' ve fitneye asla kapı açmamalıyız.